

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่งฯ
การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต
สมัยที่ ๖๗ ปีการศึกษา ๒๕๕๗

ข้อ ๑. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยบุกรุกเข้ามาครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินมีโฉนดของโจทก์ทางด้านทิศเหนือของที่ดิน เนื้อที่ ๑๐๐ ตารางวา ขอให้ขับไล่จำเลย และให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินกับใช้ค่าเสียหาย จำเลยให้การว่า จำเลยและนางสินได้แย่งการครอบครองที่ดินส่วนดังกล่าวจากโจทก์และครอบครองร่วมกันมาเป็นเวลากว่าสิบปีแล้วจึงได้กรรมสิทธิ์โดยการครอบครองปรักษ์ ขอให้ยกฟ้อง

(ก) นางสินยื่นคำร้องสอดว่า ได้ครอบครองที่ดินพิพาทร่วมกับจำเลยมากกว่าสิบปีแล้ว ขอเข้าเป็นจำเลยร่วม พร้อมกับยื่นคำให้การยกข้อต่อสู้เช่นเดียวกับจำเลย และฟ้องแย้งขอให้พิพากษาว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยและนางสินโดยการครอบครองปรักษ์ ห้ามโจทก์และบริวารเข้ามาเกี่ยวข้อง

(ข) นายมันยื่นคำร้องสอดว่า ในการทำแผนที่พิพาท โจทก์ได้นำชี้ที่ดินทางด้านทิศใต้ของที่ดินโจทก์รุกล้ำเข้ามาในที่ดินของผู้ร้องเนื้อที่ ๕๐ ตารางวา ว่าเป็นของโจทก์ด้วย เป็นการโต้แย้งสิทธิของผู้ร้อง ขอให้ยกฟ้องและพิพากษาว่า ที่ดินส่วนดังกล่าวเป็นของผู้ร้อง ห้ามโจทก์เกี่ยวข้อง

ให้วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้นางสินเข้าเป็นจำเลยร่วม และมีคำสั่งรับคำให้การและฟ้องแย้งของนางสินตาม (ก) และอนุญาตให้นายมันร้องสอดเข้าเป็นคู่ความตาม (ข) ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) คำร้องสอดของนางสินอ้างว่า นางสินได้ครอบครองที่ดินพิพาทร่วมกับจำเลยมาเป็นเวลากว่าสิบปี จนได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทเช่นเดียวกันกับจำเลยนางสินจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๒) ศาลชั้นต้นชอบที่จะอนุญาตให้นางสินเข้าเป็นจำเลยร่วมได้ แต่นางสินต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิอย่างอื่นนอกจากสิทธิที่มีอยู่แก่จำเลยซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายซึ่งตนเข้าเป็นจำเลยร่วมตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง เมื่อจำเลยให้การโดยมิได้ฟ้องแย้ง นางสินจึงไม่อาจใช้สิทธิฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นชอบที่จะมีคำสั่งรับเฉพาะคำให้การของนางสินโดยไม่รับฟ้องแย้ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๒๒๓/๒๕๓๓ และ ๓๖๖๕/๒๕๓๘)

(ข) โจทก์และจำเลยพิพาทกันเฉพาะที่ดินทางด้านทิศเหนือเนื้อที่ ๑๐๐ ตารางวา มิได้มีปัญหาโต้แย้งมาถึงที่ดินทางด้านทิศใต้เนื้อที่ ๕๐ ตารางวา ซึ่งนายมันอ้างว่าเป็นของนายมันเลย เมื่อนายมันมิได้มีข้อพิพาทอันใดเกี่ยวข้องกับที่ดินที่พิพาทกันระหว่างโจทก์กับจำเลย นายมันจะหยิบยกเอาที่ดินแปลงอื่นมาตั้งเป็นข้อพิพาทและถือสิทธิร้องสอดเข้ามาหาได้ไม่ ไม่ว่าในฐานะเป็นจำเลยร่วมหรือเป็นคู่ความฝ่ายที่สามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗(๑) หรือ (๒) แม้โจทก์จะนำชี้อ้างว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของโจทก์ด้วย หากนายมันเห็นว่าการกระทำของโจทก์เป็นการโต้แย้งสิทธิ ก็ชอบที่จะไปฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่โดยตั้งข้อพิพาทกับโจทก์โดยเฉพาะ นายมันจึงไม่มีสิทธิร้องสอดเข้ามาในคดีนี้ ศาลชั้นต้นชอบที่จะยกคำร้องสอดของนายมัน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๗๗/๒๕๒๙ และ ๑๐๘/๒๕๓๖)

ข้อ ๒. คำถาม คดีแรก นายม่วงฟ้องนายเขียวอ้างว่า นายม่วงครอบครองที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ ๑๑๑๑ ซึ่งเป็นของนายเขียว โดยสงบและเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของติดต่อกันกว่าสิบปี นายเขียวไม่มีสิทธิบอกกล่าวให้นายม่วงออกไปจากที่ดินพิพาท ขอให้พิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นของ

นายม่วงโดยการครอบครองปรปักษ์ นายเขียวให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นของ นายเขียว ขอให้ยกฟ้อง ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น นายเขียว ฟ้องนายม่วงต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีหลังอ้างว่า นายเขียวเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ที่ดินพิพาท นายม่วงบุกรุกที่ดินพิพาท ขอให้บังคับนายม่วงและบริวารออกไป จากที่ดินพิพาท นายม่วงให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนายม่วงโดยการ ครอบครองปรปักษ์ ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีหลังก่อนว่า ที่ดิน พิพาทเป็นของนายเขียว และให้นายม่วงและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาท คดียังไม่ถึงที่สุด หลังจากนั้นศาลชั้นต้นเห็นว่า คดีแรกเป็นการดำเนินกระบวน พิจารณาซ้ำ จึงพิพากษายกฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) คำพิพากษาศาลชั้นต้นในคดีแรกชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(ข) หากเรื่องนี้มีเฉพาะคดีหลัง หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว คดียังไม่ถึงที่สุด นายม่วงมายื่นคำร้องขอเป็นอีกคดีหนึ่ง ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า ที่ดินพิพาทเป็นของนายม่วงโดยการครอบครองปรปักษ์ ดังนี้ นายม่วงมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอตั้งกล่าวหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) คดีแรก นายม่วงฟ้องขอให้พิพากษาว่าที่ดินพิพาทเป็นของ นายม่วงโดยการครอบครองปรปักษ์ ส่วนคดีหลังนายเขียวขอให้บังคับนายม่วง และบริวารออกจากที่ดินพิพาท และนายม่วงให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นของ นายม่วงโดยการครอบครองปรปักษ์ มูลคดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาท อย่างเดียวกันว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของนายม่วงหรือนายเขียว เมื่อ ทั้งสองคดีโจทก์จำเลยเป็นคู่ความเดียวกันและศาลชั้นต้นในคดีหลังได้วินิจฉัย ชี้ขาดประเด็นข้อพิพาทไปแล้วว่าที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของนายเขียว ฟ้องใน คดีแรกจึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง แม้นายม่วงจะฟ้องคดีนี้ไว้ก่อน ก็ตาม ศาลชั้นต้นต้องพิพากษายกฟ้องคดีแรก ดังนั้น คำพิพากษาศาลชั้นต้น จึงชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๐๗/๒๕๕๕)

(ข) นายม่วงยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่าที่ดินพิพาทเป็นของนายม่วง โดยการครอบครองปรปักษ์ คดีจึงมีประเด็นเป็นอย่างเดียวกับคดีที่นายเขียวเป็นโจทก์ฟ้องนายม่วงว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของนายม่วงหรือนายเขียว เมื่อศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วว่าที่ดินพิพาทเป็นของนายเขียว คำพิพากษาย่อมผูกพันนายม่วงซึ่งเป็นคู่ความในคดีจนถึงวันที่คำพิพากษาถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เมื่อนายม่วงยื่นคำร้องขอเป็นอีกคดี จึงเป็นการขอให้ศาลมีคำสั่งในประเด็นที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว ย่อมเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำซึ่งต้องห้ามตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ดังนั้น นายม่วงจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอตั้งกล่าว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๖๘/๒๕๕๕)

ข้อ ๓. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยก่อสร้างรั้วคอนกรีตรุกล้ำที่ดินของโจทก์ด้านทิศเหนือยาวตลอดแนวเนื้อที่ ๓๐ ตารางวา ขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนรั้วคอนกรีตดังกล่าว จำเลยให้การว่า จำเลยสร้างรั้วคอนกรีตในที่ดินของจำเลย ไม่ได้รุกรล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์ และฟ้องแย้งว่า โจทก์ถมที่ดินในที่ดินของโจทก์รุกรล้ำเข้ามาในที่ดินของจำเลย ทำให้ทางระบายน้ำที่จำเลยทำขึ้นอุดตันใช้การไม่ได้ น้ำจากที่ดินของโจทก์ซึ่งถมสูงกว่าที่ดินของจำเลยไหลเข้ามาในอาคารเก็บข้าวเปลือกของจำเลย ขอให้บังคับโจทก์นำดินออกไปจากที่ดินของจำเลย กับชดเชยค่าเสียหายแก่จำเลย ศาลชั้นต้นสั่งรับคำให้การแต่ไม่รับฟ้องแย้งของจำเลย และสั่งให้นัดสืบพยานโจทก์ก่อน เมื่อถึงวันนัดสืบพยาน โจทก์และจำเลยมาศาล และแถลงร่วมกันว่า กำนันท้องที่เป็นคนกลางช่วยนัดโจทก์และจำเลยเจรจาไกล่เกลี่ยในเรื่องนี้อยู่ คาดว่าจะใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน และโจทก์แถลงเพิ่มเติมว่า หากตกลงกันได้จะถอนฟ้องคดีนี้ ศาลชั้นต้นเห็นว่า คดีน่าจะมีทางตกลงกันได้ จึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจา ครั้นถึงวันนัด จำเลยมาศาลแถลงว่า ยังไม่สามารถตกลงกันได้ ส่วนโจทก์ไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ศาลทราบ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า โจทก์เพิกเฉยไม่มาศาลตามกำหนดนัด ถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง และจำหน่ายคดีโจทก์เสียจากสารบบความ

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฟ้องแย้งของจำเลย เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(ข) ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า โจทก์ทิ้งฟ้อง และจำหน่ายคดีโจทก์เสียจากสารบบความ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) โจทก์ฟ้องว่า จำเลยก่อสร้างรั้วคอนกรีตรุกล้ำที่ดินของโจทก์ ด้านทิศเหนือยาวตลอดแนวเนื้อที่ ๓๐ ตารางวา ขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนรั้วคอนกรีตดังกล่าว จำเลยให้การว่า จำเลยสร้างรั้วคอนกรีตในที่ดินของจำเลย ไม่ได้รุกรล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์ ประเด็นจึงมีว่า จำเลยก่อสร้างรั้วคอนกรีตรุกล้ำเข้าไปในที่ดินของโจทก์หรือไม่ อันเป็นการพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน แต่ที่จำเลยฟ้องแย้งว่า โจทก์ถมที่ดินในที่ดินของโจทก์รุกรล้ำเข้ามาในที่ดินของจำเลย ทำให้ทางระบายน้ำที่จำเลยทำขึ้นอุดตันใช้การไม่ได้ น้ำจากที่ดินของโจทก์ซึ่งถมสูงกว่าที่ดินของจำเลยไหลเข้ามาในอาคารเก็บข้าวเปลือกของจำเลย และขอให้บังคับโจทก์นำดินออกไปจากที่ดินของจำเลย กับชดเชยค่าเสียหายแก่จำเลยนั้น เป็นการพิพาทเรื่องละเมิด จึงเป็นคนละเรื่องกับเรื่องที่โจทก์ฟ้องฟ้องแย้งของจำเลยจึงเป็นเรื่องไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฟ้องแย้งของจำเลย จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๘๗/๒๕๕๕)

(ข) บทบัญญัติเรื่องทิ้งฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๔ (๒) ไม่ได้หมายความว่า เมื่อศาลกำหนดให้โจทก์ดำเนินคดีในเรื่องใดแล้วโจทก์เพิกเฉย จะเป็นกรณีทิ้งฟ้องเสมอไป การที่จะถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง ต้องเป็นกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการตามคำสั่งศาลแล้วเป็นเหตุให้ศาลไม่อาจดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอีกได้ กรณีตามปัญหาศาลชั้นต้นอนุญาตให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจา เมื่อถึงวันนัด โจทก์ไม่มาศาล การที่โจทก์ไม่มาศาล ย่อมแสดงว่าคดีไม่สามารถตกลงกันได้ดังที่จำเลยแถลง จึงยังมี

กระบวนการพิจารณาที่ศาลชั้นต้นต้องดำเนินการต่อไป คือการสืบพยานโจทก์ และพยานจำเลย การที่โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจา ยังไม่ใช่กรณีที่ถือว่า โจทก์ทิ้งฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า โจทก์ทิ้งฟ้องและมีคำสั่งจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความนั้น จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๙๒/๒๕๕๗)

ข้อ ๔. คำถาม คดีแพ่งสามัญเรื่องหนึ่ง โจทก์ฟ้องว่า จำเลยสั่งซื้อสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ จำนวน ๑๓ รายการ ไปจากโจทก์เป็นเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำไปจำหน่ายต่อ ตกลงแบ่งชำระค่าสินค้าเป็น ๔ งวด งวดละ ๓๐๐,๐๐๐ บาทโจทก์ส่งมอบสินค้าให้จำเลยแล้ว จำเลยชำระค่าสินค้าให้โจทก์เพียงงวดเดียว คงค้างชำระอีก ๓ งวด เป็นเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยต้องชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันผิดนัดเป็นต้นไป ดอกเบี้ยคำนวณถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙๑๐,๐๐๐ บาท ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า ไม่เคยสั่งซื้อสินค้าจากโจทก์ ขอให้ยกฟ้องเมื่อถึงวันนัดสืบพยานโจทก์และพยานจำเลย โจทก์มาศาล ส่วนจำเลยทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ส่งพยานเอกสารแทนการสืบพยาน โจทก์แถลงหมดพยาน คดีเสร็จการพิจารณา ขณะที่ศาลชั้นต้นอ่านรายงานกระบวนการพิจารณาให้โจทก์ฟัง ทนายจำเลยมาศาลและแถลงขอนำพยานเข้าสืบ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาต และพิพากษาให้จำเลยชำระค่าสินค้าตามฟ้องแก่โจทก์

จำเลยอุทธรณ์ว่า (ก) การพิจารณาคดีโจทก์ฝ่ายเดียวของศาลชั้นต้น โดยไม่มีการสืบพยานบุคคล คงให้โจทก์ส่งแต่เอกสารเป็นพยานเท่านั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) ทนายจำเลยมาศาลในขณะที่ยังไม่เสร็จการพิจารณา และจำเลย
ขอนำพยานเข้าสืบ แต่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาต เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา
ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ให้วินิจฉัยว่า อุทธรณ์ของจำเลยตาม (ก) และ (ข) ฟังขึ้นหรือไม่
ธงคำตอบ

(ก) โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินค่าจำนวน ๙๐๐,๐๐๐ บาท
พร้อมดอกเบี้ยในระหว่างผิดนัดคำนวณถึงวันฟ้องรวมเป็นเงิน ๙๑๐,๐๐๐ บาท
เป็นกรณีที่โจทก์มีคำขอบังคับให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินจำนวนแน่นอน เมื่อ
จำเลยทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาลในวันสืบพยาน ถือว่าจำเลยขาดนัด
พิจารณา ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๖ วรรคสอง
ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๙๘ ทวิ วรรคสาม (๑) มาใช้บังคับแก่คดีของ
คู่ความฝ่ายที่มาศาลโดยอนุโลม ดังนั้น ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้โจทก์ส่งพยาน
เอกสารตามที่เห็นว่าจำเป็นแทนการสืบพยานได้ คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้โจทก์
ส่งพยานเอกสารแทนการสืบพยานบุคคลจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว อุทธรณ์ของ
จำเลยฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘๕/๒๕๔๘ และ ๓๙๑๔/๒๕๕๐)

(ข) ทนายจำเลยมาศาลขณะที่ศาลอ่านรายงานกระบวนการพิจารณา
ให้โจทก์ฟัง ถือว่าจำเลยมาศาลเมื่อพ้นเวลาที่จำเลยจะนำพยานของตนเข้าสืบ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๖ วรรคสี่ (๑) จำเลย
จึงไม่มีสิทธินำพยานเข้าสืบได้ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยนำพยาน
เข้าสืบจึงชอบด้วยกระบวนการพิจารณาแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๐๑๑/๒๕๓๑)

ข้อ ๕. คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระค่าเสียหาย ๑๒๐,๐๐๐
บาท ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท
และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โจทก์และจำเลยต่างยื่นอุทธรณ์
คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า อุทธรณ์ของโจทก์เป็นปัญหา
ข้อเท็จจริง ไม่รับอุทธรณ์ ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยมีคำสั่งว่า จำเลยมิได้นำเงิน

ค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์ตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ จึงไม่รับอุทธรณ์

โจทก์และจำเลยต่างยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่า อุทธรณ์ของโจทก์แม้จะอ้างข้อกฎหมาย แต่ก็ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยเมื่อจำเลยมิได้นำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์ตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชอบ ให้ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ทั้งสองกรณีเป็นที่สุดหรือไม่

ธงคำตอบ

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ เนื่องจากเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง การที่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งว่า อุทธรณ์ของโจทก์แม้จะอ้างข้อกฎหมาย แต่ก็ไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย ให้ยกคำร้อง อุทธรณ์คำสั่งของโจทก์ ย่อมมีผลเท่ากับศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ แม้เหตุที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ยกขึ้นอ้างในการไม่รับอุทธรณ์จะต่างกันก็ตาม คำสั่งของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุด ตามมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง (คำสั่งคำร้องที่ ๔๐/๒๕๐๗ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๓๘๘/๒๕๕๖)

จำเลยอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้จำเลยชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยจะต้องนำเงินค่าธรรมเนียมซึ่งจะต้องใช้แก่โจทก์คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งตามคำพิพากษามาวางศาลพร้อมกับอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยด้วยเหตุดังกล่าว และศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยด้วยเหตุผลเดียวกัน จึงมีผลเป็นคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ของจำเลย คำสั่งของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สุด ตามมาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๒๙/๒๕๕๔)

ข้อ ๖. คำถาม โจทก์ฟ้องจำเลยฐานผิดสัญญาและขอให้บังคับจำเลยส่งมอบตัวสัญญาใช้เงิน ๑ ฉบับ จำนวนเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายชาวเป็นผู้อวัลและจำเลยรับไปคืนให้แก่โจทก์ ขณะคืออยู่ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ปรากฏว่าตัวสัญญาใช้เงินฉบับดังกล่าวใกล้จะถึงกำหนดชำระ โจทก์จึงยื่นคำขอคุ้มครองชั่วคราวในเหตุฉุกเฉิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ประกอบมาตรา ๒๖๖ โดยขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งห้ามนายชาวจ่ายเงินตามตัวสัญญาใช้เงิน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอายัดการใช้เงินตามตัวสัญญาใช้เงินเป็นการชั่วคราวอย่างฉุกเฉินตามคำขอของโจทก์ นายชาวยื่นคำขอต่อศาลชั้นต้นขอให้มีการยกเลิกคำสั่งอายัดชั่วคราวดังกล่าวโดยอ้างเหตุฉุกเฉิน แต่ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาคำสั่งอายัดชั่วคราวต่อไปได้มีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งอายัดชั่วคราวตามคำขอของนายชาว

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) คำสั่งของศาลชั้นต้นที่รับคำขอของนายชาวและมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอายัดชั่วคราวตามคำขอของนายชาวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(ข) โจทก์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้ยกเลิกคำสั่งอายัดชั่วคราวตามคำขอของนายชาวหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๖๗ วรรคสองบัญญัติให้สิทธิแก่จำเลยที่จะขอยกเลิกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวอย่างฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง โดยมีได้ให้สิทธิแก่นายชาวซึ่งเป็นบุคคลภายนอกก็ตาม แต่ศาลชั้นต้นมีอำนาจอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๒๕๔ นำมาตรา ๓๑๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้บุคคลภายนอกที่ถูกบังคับคดีโดยการอายัดมีสิทธิร้องขอให้ยกเลิกการอายัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม ที่ศาลชั้นต้นรับคำขอของนายชาวและมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งอายัดชั่วคราวตามคำขอของนายชาวจึงชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๒๑๑/๒๕๔๗)

(ข) คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้ยกเลิกคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในเหตุฉุกเฉิน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๖๗

วรรคสอง เป็นที่สุด ไม่ว่าศาลชั้นต้นจะได้พิจารณาคำขอตามมาตรา ๒๖๗
วรรคสอง อย่างธรรมดาหรืออย่างฉุกเฉิน โจทก์จึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่ง
ดังกล่าว (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๒๙/๒๕๓๙)

ข้อ ๗. คำถาม นายเข้าฟ้องนายสายให้ชำระหนี้ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
ขณะคดีอยู่ระหว่างพิจารณา นายเข้ายื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งคุ้มครอง
ชั่วคราวก่อนพิพากษา โดยอายัดเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายสายมีสิทธิ
จะได้รับจากนายเที่ยง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและนายเที่ยงส่งเงิน
๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามคำสั่งอายัดต่อศาลชั้นต้นแล้ว ต่อมาวันที่ ๑
พฤษภาคม ๒๕๕๗ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้นายเข้าชนะคดีได้ตามฟ้อง
คดีถึงที่สุด และนายสายไม่มีทรัพย์สินอื่นอีก ครั้นวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๗
นายเข้ายื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีเอาแก่เงิน ๑๐,๐๐๐,
๐๐๐ บาท ดังกล่าว ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ ๑๐ เดือน
เดียวกัน จากนั้นอีก ๓ วัน คือวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ศาลชั้นต้น
มีหนังสือส่งเงินที่อายัดไว้ไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดี ปรากฏว่า

(ก) วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายป่วยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา
๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของนายสายอีกคดีหนึ่งยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเงินดังกล่าว
ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ววินิจฉัยว่า นายป่วยยื่นคำร้องขอเฉลี่ยภายใน ๑๔ วัน
นับแต่วันชำระหนี้ คือวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ วรรคห้า จึงมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้อง

(ข) นายเย็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ของนายสาย
อีกคดีหนึ่งเช่นกัน และเป็นคดีในศาลชั้นต้นเดียวกันกับคดีของนายเข้า ซึ่งเมื่อ
วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายเย็นเคยยื่นคำร้องต่อศาลในสำนวนคดีของตน
ขอให้มีการสั่งให้นายเย็นได้เฉลี่ยเงินในคดีของนายเข้า แต่ศาลในสำนวนคดีของ
นายเย็นวินิจฉัยว่าไม่มีอำนาจสั่งให้ตามคำร้องของนายเย็นและมีคำสั่งยกคำร้อง
ต่อมาวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ นายเย็นจึงยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเงินเข้าไป
ในคดีของนายเข้า ศาลชั้นต้นในคดีของนายเข้าไต่สวนแล้ววินิจฉัยว่า นายเย็น

ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยล่วงหน้าระยะเวลา ๑๔ วัน นับแต่วันชำระเงินคือวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ อันเป็นการฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ วรรคห้า จึงมีคำสั่งยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นทั้งสองกรณีชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
ธงคำตอบ

(ก) ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙๐ วรรคห้า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นจะต้องยื่นคำขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันชำระเงินตามที่อายัดไว้ ดังนี้ เมื่อนายเที่ยงส่งเงินตามคำสั่งอายัดชั่วคราวมายังศาลชั้นต้น และต่อมาศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้นายเข้าชนะคดีเต็มตามฟ้องกับออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถือว่าได้มีการชำระเงินตามที่อายัดไว้ตามมาตรา ๒๙๐ วรรคห้า แล้ว นายบ้ายต้องยื่นคำร้องขอเฉลี่ยเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ศาลออกหมายบังคับคดี เมื่อนายบ้ายยื่นคำร้องขอเฉลี่ยวันที่ ๒๗ เดือนเดียวกัน ล่วงพ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ศาลออกหมายบังคับคดี และต้องห้ามตามมาตรา ๒๙๐ วรรคห้า คำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้เฉลี่ยจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๖๙๓/๒๕๕๑)

(ข) นายเย็นยื่นคำขอเฉลี่ยเข้าไปในคดีของนายเข้าล่วงพ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันที่ศาลชั้นต้นออกหมายบังคับคดี แต่เมื่อนายเย็นเคยยื่นคำขอเฉลี่ยเมื่อวันที่ ๒๔ ต่อศาลเดียวกัน อันเป็นการยื่นผิดสำนวนก็เป็นการยื่นคำขอต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีภายในระยะเวลาสิบสี่วันตามมาตรา ๒๙๐ วรรคห้า แล้ว คำสั่งศาลชั้นต้นในคดีของนายเข้าที่ยกคำร้องขอเฉลี่ยของนายเย็น จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๔๔๙/๒๕๓๑)

ข้อ ๘. คำถาม กรมสรรพากรเป็นโจทก์ฟ้องว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรือง จำเลยที่ ๑ เป็นหนี้ภาษีอากรแก่โจทก์ จำนวน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายรุ่งโรจน์จำเลยที่ ๒ เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๑

จึงต้องร่วมรับผิดชอบในหนี้ภาษีอากรของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์โดยไม่จำกัดจำนวน จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ภาษีอากรดังกล่าวและมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้ศาล มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคล ล้มละลาย ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งไม่รับฟ้องในส่วนของจำเลยที่ ๒ เนื่องจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๒ เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็น บุคคลล้มละลายในคดีอื่นก่อนแล้ว ต่อมาศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๑ เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย คดีถึงที่สุด หลังจากนั้นโจทก์ยื่น คำร้องว่า บัดนี้จำเลยที่ ๒ ซึ่งถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลายมาครบ ๓ ปี จึงได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย ที่ ๒ เด็ดขาดและพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๘๙ เมื่อถึงวันนัด ศาลสอบแล้ว จำเลยที่ ๒ แถลง รับว่า เคยเป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบในขณะที่โจทก์ฟ้อง และศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัดจำเลยที่ ๑ เด็ดขาด แต่หนี้ ภาษีอากรดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๒ เด็ดขาดในคดีก่อนและโจทก์ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ เมื่อจำเลยที่ ๒ ได้รับ การปลดจากล้มละลายย่อมหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวง โจทก์ไม่คัดค้าน ศาล จึงงดการไต่สวนพยานโจทก์และจำเลยที่ ๒ แล้วมีคำสั่งว่า หนี้ภาษีอากร ค้างชำระเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๒ เด็ดขาด แต่โจทก์ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ โจทก์ย่อมสันนิษฐานที่จะบังคับชำระหนี้ จากจำเลยที่ ๒ อีกทั้งเป็นการที่โจทก์ขอให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๒ ข้ำ ให้ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งยกคำร้องของศาลล้มละลายกลางชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

ธงคำตอบ

ในกรณีที่จำเลยที่ ๒ ได้รับการปลดจากล้มละลาย เนื่องจากศาล พิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายมาครบ ๓ ปี มีผลทำให้จำเลยที่ ๒ หลุดพ้น จากการเป็นบุคคลล้มละลายและมีอำนาจจัดการทรัพย์สินและกิจการของตนเอง

ได้นับตั้งแต่วันที่ได้รับการปลดจากล้มละลาย ทั้งทำให้จำเลยที่ ๒ หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงอันพึงขอรับชำระได้ เว้นแต่ (๑) หนี้ภาษีอากร... ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๘๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๗๗ (๑) เมื่อหนี้ในคดีนี้เป็นหนี้เกี่ยวกับภาษีอากร จำเลยที่ ๒ จึงไม่อาจหลุดพ้นจากหนี้ดังกล่าวโดยการปลดจากล้มละลาย แม้โจทก์จะไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีก่อนที่จำเลยที่ ๒ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก็ตาม ทั้งนี้ เพราะหนี้ตามข้อยกเว้นในมาตรา ๗๗ กฎหมายหาได้บัญญัติว่าต้องเป็นหนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้ว หรือต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๘๑ ไม่

นอกจากนี้ ที่โจทก์ขอให้จำเลยที่ ๒ ล้มละลายตามห้างหุ้นส่วนจำกัด จำเลยที่ ๑ ตามมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ภายหลังจำเลยที่ ๒ ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้ว ไม่เป็นการฟ้องซ้ำ เพราะประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามคำฟ้องเดิมและคำร้องนี้อาศัยเหตุต่างกัน

เมื่อได้ความว่า จำเลยที่ ๒ เคยเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในขณะที่โจทก์ฟ้องและศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของห้างหุ้นส่วนจำกัด จำเลยที่ ๑ เด็ดขาด โจทก์ย่อมมีสิทธิยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องให้จำเลยที่ ๒ เป็นบุคคลล้มละลายได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๘๙ ดังนั้น คำสั่งยกคำร้องของศาลล้มละลายกลาง จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐๙๓/๒๕๔๕ และ ๖๓๔/๒๕๕๔)

ข้อ ๙. คำถาม เมื่อปี ๒๕๕๕ บริษัทเอ จำกัด ลูกหนี้ กู้ยืมเงินนายรวย จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีนายโชคเป็นผู้ค้ำประกัน และเป็นหนี้บุคคลอื่นอีกหลายราย ต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัทเอ จำกัด และตั้งผู้ทำแผน นายรวยและนายโชคมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ หลังจากนั้นศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนซึ่งกำหนดให้เจ้าหนี้ที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ได้รับชำระหนี้ร้อยละ ๓๐ ลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนครบถ้วน ศาลจึงมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

ให้วินิจฉัยว่า นายรวยจะเรียกร้องให้บริษัทเอ จำกัด และนายโชคชำระหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมและค้ำประกันได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

เมื่อศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัทเอ จำกัด และตั้งผู้ทำแผน นายรวยเจ้าหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ อันเป็นหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ได้ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคหนึ่ง จะต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ เมื่อนายรวยมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ และต่อมาศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ทั้งแผนมิได้กำหนดเป็นอย่างอื่น นายรวยย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๕๐/๖๑ นายรวยจะเรียกร้องให้บริษัทเอ จำกัด ชำระหนี้ในมูลหนี้กู้ยืมอีกไม่ได้

การที่เจ้าหนี้มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ย่อมมีผลเพียงทำให้ลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการหลุดพ้นจากหนี้ดังกล่าว และตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง คำสั่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน การที่นายรวยมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ ย่อมมีผลเฉพาะบริษัทเอ จำกัด ลูกหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการเท่านั้นและมิได้ทำให้หนี้ระงับแต่อย่างใด นายรวยจึงเรียกร้องให้นายโชคชำระหนี้ตามสัญญาค้ำประกันได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๓๒๘/๒๕๕๐)

ข้อ ๑๐. คำถาม นายหนึ่งเป็นโจทก์ฟ้องนายสองต่อศาลจังหวัดชลบุรี ขอให้ลงโทษฐานปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๐ วรรคแรก ซึ่งระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสามหมื่นบาท นายสามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดชลบุรีมีคำสั่งจ่ายสำนวนให้นายสี่ผู้พิพากษาประจำศาลกับนายห้าผู้พิพากษาอาวุโสเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี โดยให้นายสี่เป็นเจ้าของสำนวน เมื่อถึงวันนัดไต่สวนมูลฟ้องนัดแรก นายห้าขอลาป่วย นายสี่จึงนั่งไต่สวนมูลฟ้องคนเดียวจนเสร็จการ

ไต่สวนในนัดเดียว นายสีมีความเห็นว่า ควรสั่งว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง นายสีจึงนำสำนวนไปปรึกษานายสาม นายสามตรวจสำนวนแล้วมีความเห็นว่า คดีมีมูลควรมีคำสั่งประทับฟ้อง แต่ในที่สุดนายสีกับนายสามร่วมกันมีคำพิพากษาว่า คดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งจ่ายสำนวนของนายสาม การไต่สวนมูลฟ้องของนายสี การพิจารณาคดีและคำพิพากษาของนายสีกับนายสาม ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมหรือไม่

ธงคำตอบ

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้น นอกจากศาลแขวงและศาลยุติธรรมอื่นซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้น กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนและต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกินหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งหรือคดีอาญาทั้งปวง ส่วนผู้พิพากษาอาวุโสบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ จะไม่มีหรือมีจำนวนเท่าใดก็ได้ กรณีตามปัญหาองค์คณะมีผู้พิพากษาประจำศาลเพียงหนึ่งคน แม้เป็นเจ้าของสำนวนด้วยก็ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง และมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง คำสั่งจ่ายสำนวนของนายสาม จึงชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

การไต่สวนมูลฟ้องของนายสี ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๕ (๓) วรรคหนึ่ง ต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะนายสีเป็นผู้พิพากษาประจำศาล ไม่มีอำนาจตาม (๓) (๔) หรือ (๕) เป็นเหตุให้การที่นายสีนำสำนวนไปปรึกษาคดีกับนายสามตามมาตรา ๓๑ (๑) ไม่ชอบด้วยกฎหมายตามไปด้วย นายสีกับนายสามไม่มีอำนาจพิจารณาคดีและพิพากษาคดี แม้ความเห็นจะสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๔ ก็ตาม การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาคดีและคำพิพากษาของนายสีกับนายสามไม่ชอบด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม